

Sestanek Odbora za civilni nadzor posledic sosežiga premoga v TEŠ

Odbor za civilni nadzor se je v petek, 14. oktobra 2022 ob 9.00 sestal v Premogovniku Velenje. Direktor Premogovnika je v uvodnem delu sestanka člane Odbora seznanil z razlogi in postopki izvedbe uvoza testnih količin premoga za TEŠ. Doslej je, v septembru in oktobru 2022 bilo na deponijo dostavljenih 10.000 ton indonezijskega premoga in 4.000 ton premoga iz Prijedora, BiH.

Dnevno v Velenje pripeljeta dve kompoziciji premoga, ki jih pri klasirnici Pesje delavci Premogovnika Velenje razkladajo na začasno postavljeni razkladalni postaji. Za razkladanje enega vagona porabijo ca 45 minut. Začasno razkladalno postajo je Premogovnik zgradil v septembru in oktobru 2022. Nad načinom razkladanja se močno pritožujejo krajanje Pesja, posebej še tisti, ki živijo v neposredni bližini mesta razkladanja. Poudarjajo da:

- Niso bili seznanjeni z namero Vlade RS in HSE o uvozu premoga v TEŠ, čeprav so že pred nekaj meseci na to temo bili s Slovenskimi železnicami končani preliminarni razgovori o prevozu uvoženega premoga v TEŠ.
- Niso bili seznanjeni z načinom izvedbe razkladanja premoga v Pesju, ki je zanje povsem nesprejemljiv, ker povzroča močno svetlobno onesnaževanje, pretirano onesnaževanje njihovih domov s premogovim prahom in prekomeren hrup. Svoje nestrinjanje z nastalo situacijo so krajanje ogorčeno izrazili na izredni seji Sveta krajevne skupnosti Pesje, v četrtek, 13.10.2022.
- Krajanje Pesja so od vodstva Premogovnika Velenje zahtevali prestavitev sedanjega razkladalnega mesta na lokacijo, kjer ne bo moteno življenje okoliških stanovalcev.

Na probleme v zvezi s prevozom premoga z železnico opozarjajo tudi meščani Šoštanja. Poudarjajo, da imajo na območju mesta Šoštanj tri železniške zapornice, ki so vsak delovni dan zaradi povečanega tovrnega prometa veliko časa zaprte zaradi dodatnih vlakovnih kompozicij za potrebe Gorenja, prevozov testnih količin uvoženega premoga in potniškega prometa, kar vse močno otežuje prevoz osebnih vozil, reševalnih vozil, drugih intervencijskih vozil, tovornih vozil, kolesarjev in pešcev ter posredno ogroža varnost prebivalcev Šoštanja.

Člani Odbora za civilni nadzor posledic sosežiga premoga v TEŠ ugotavljamo, da Slovenija nima v Državnem zboru sprejetega Energetskega koncepta, ki bi moral opredeljevati način dolgoročne oskrbe države z energetskega viri, kot to

zahteva slovenski Energetski zakon. Prav tako Slovenija nima izdelanega koncepta, kako bodo državljani ter drugi porabniki oskrbovani z električno in toplotno energijo v primeru izrednih razmer.

Vse to je v preteklih desetih letih omogočalo mnoge manipulacije v zvezi s skorajšnjim zapiranjem Premogovnika Velenje. Člani Odbora ugotavljamo, da so manipulacije glede letnice prenehanja odkopavanja premoga Premogovniku Velenje povzročile težko popravljivo poslovno škodo, ki se odraža:

- v prenizki ceni premoga ter posledično ustvarjanju poslovne izgube
- prisilnem zniževanju števila zaposlenih, kar je povzročilo odhod iz podjetja mnogih izkušenih rudarjev ter tudi inženirskega kadra
- v zastoju investiranja v nakup sodobne opreme za odkopavanje premoga ter izdelavo jamskih prog
- v zastoju pri odpiranju novih odkopnih polj
- v popolnem zastoju vpisa mladih v vse stopnje rudarskega izobraževanja.

Danes se Premogovnik srečuje s problemom velikega pomanjkanja kompetentnih kadrov, ki ga v Sloveniji ni in ga v tudi v naslednjih letih ne bo. Kljub zadostnim količinam premoga, le tega zaradi naštetih razlogov ni možno odkopati v zadostnih količinah, posebej še v kriznem obdobju, kot smo mu priča danes. Za ponovni dvig proizvodnje na tri milijone ton letno bodo v Premogovniku potrebovali nekaj let.

Na silo sprejeta odločitev o uvozu premoga je po mnenju Odbora še ena v nizu mnogih, ki imajo škodljive posledice za Premogovnik ter lokalni skupnosti Velenje in Šoštanj.

PREDLOG: Odbor od pristojnih odločevalcev iz Premogovnika Velenje, Termoelektrarne Šoštanj, Holdinga slovenske elektrarne, Mestne občine Velenje, Občine Šoštanj ter Ministrstva za infrastrukturo zahteva premislek o zadržanju vseh aktivnosti v zvezi z nadaljevanjem uvoza premoga tako dolgo, dokler ne bodo izvedeni ukrepi za zmanjšanje oziroma odpravo negativnih vplivov na lokalni promet v Šoštanju ter negativnih posledic razkladanja tujih premogov.

PREDLOG: Premogovnik Velenje naj v čim krajšem času pripravi ukrepe, ki jih bo izvedel za izboljšanje/odpravo negativnih posledic razkladanja uvoženih premogov na razkladalni postaji Pesje. Ukrepom naj določi ročnost izvedbe.

PREDLOG: Premogovnik Velenje naj izdela terminski program ukrepov, potrebnih za povečanje proizvodnje. Sestavni del programa naj bodo tudi stroški, ki bodo nastali v povezavi z njegovo realizacijo.

PREDLOG: Odbor naproša župana Mestne občine Velenje, da izmed sodelavcev, ki so zaposleni na Mestni občini določi osebo, ki bo stalni komunikator za dogajanja, povezana z uvozom premoga v Termoelektrarno Šoštanj. Še posebej pomembno je redno komunikacijo (tedensko?) vzpostaviti za krajane Pesja ter občane Velenja in Šoštanja.

PREDLOG: Termoelektrarni Šoštanj predlagamo, da po zaključenem ciklusu testiranja indonezijskega premoga do nadaljnjega nadaljuje ciklus testiranja lesne biomase.

Velenje, 17.10.2022

Zapisal: Franc Žerdin